

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Odbor koncepce sociálních služeb a sociální práce

Doporučený postup č. 1/2025

**Odborné sociální poradenství v paliativní péči (§ 37 zákona č. 108/2006 Sb.,
o sociálních službách)**

Určeno pro: Pro potřebu krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy, poskytovatelů sociálních služeb a inspekce poskytování sociálních služeb

Datum platnosti: 1. srpna 2025

Datum účinnosti: 1. srpna 2025

Vypracoval: Odbor 22

Počet stran: 5

Legislativní rámec

Novelou účinnou od 1.července 2024 byl rozšířen § 37 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. (dále jen ZSS) o **poradny pro osoby s potřebou paliativní péče a zavedena možnost poskytovat odborné sociální poradenství se zaměřením na potřeby osob v jejich přirozeném sociálním prostředí**. Záměrem tohoto doporučeného postupu je metodicky vést a sjednotit postup krajských úřadů při registraci těchto služeb a apelovat k tomu, aby kraje zajistily jejich dostupnost na svém území.

Formy poskytování

Odborné sociální poradenství je poskytováno formou ambulantní, a v případě přirozeného sociálního prostředí formou terénní. Poradny mohou být také například ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu.

Služby je vhodné nastavit tak, aby docházelo k potřebné prostupnosti ambulantní a terénní formy dle individuálních potřeb klientů těchto služeb. A to jak v jakékoli fázi poskytování služby ve formě, kterou klient a jeho okolí potřebuje. Apelujeme na kraje, aby se touto problematikou a dostupností poradenství v této oblasti zabývaly.

V situaci, kdy člověk potřebuje paliativní péči, lze předpokládat, že jeho potřeby budou nejen v oblasti zdraví, ale i v oblasti sociální. Proto je vhodné, aby bylo odborné sociální poradenství koordinované s poskytováním zdravotní paliativní péče prostřednictvím zdravotní odbornosti 926 - domácí paliativní péče o pacienta v terminálním stavu či v kooperaci s poskytovatelem zdravotních služeb odbornosti 9U9 – ústavní následná ošetrovatelská péče v hospici. I přesto, že jde o koordinovaný postup poskytovatele sociální služby a poskytovatele zdravotních služeb, **nejde v tomto případě o sociálně – zdravotní službu dle § 36 ZSS ve znění zákona účinném od 1. března 2025**. Koordinované poskytování **není registrační podmínkou** poraden. Koordinovaný přístup musí vycházet z individuálních potřeb člověka.

Okruhy osob

Pro koho je odborné sociální poradenství v paliativní péči vhodné:

Osoby s potřebou paliativní péče	jsou lidé s nevyléčitelným onemocněním, onemocněním zkracujícím či limitujícím život a osoby v terminálním stádiu nemoci.
Pečující osoby	definuje § 3 písm. k) ZSS. Nejobecněji se jedná o ty, kdo poskytují péči člověku, který potřebuje paliativní péči. Jeho neformální pečující.
osoby v krizi	zahrnují např. pozůstalé pociťující krizi a ty, kdo jsou danou situací rovněž významně dotčeni a v dané situaci pociťují krizi, nevědí, jak se s ní vyrovnat a potřebují pomoc a podporu v hledání řešení.

Doporučujeme zohlednit vhodné formy a nastavení služby dle individuálních potřeb těchto lidí. Potřeby těch, kdo potřebují paliativní péči se mohou lišit podle toho, zda jde o děti, lidi v produktivním či seniorském věku. Odlišné potřeby pak může mít i jejich okolí.

Poskytované činnosti a způsob poskytování

Poradenství doporučujeme poskytovat v systému bio-psycho-socio-spirituální podpory. Poradenství by mělo být poskytováno v době nemoci, umírání a v době zármutku formami, které odpovídají individuálním potřebám všech dotčených lidí.

Poradenství zahrnuje především:

- poradenskou činnost a podporu v obtížné životní situaci související s nevyléčitelným onemocněním, s péčí o takového člověka a stabilizací nastalé situace;
- pomoc a podporu při posouzení situace, zvážení možnosti setrvání a péče ve vlastním sociálním prostředí;

- podporu v oblasti finančního zajištění a stability, informace o možnostech čerpání finanční podpory v rámci systému dávek státní sociální podpory, dávek pro osoby se zdravotním postižením, dávek pomoci v hmotné nouzi a dávek nemocenského pojištění, případně poskytnutí informací i o jiných formách finanční podpory;
- podporu v plánování a realizaci péče v domácím prostředí, zajištění mapování zdrojů a jejich limitů, zvědomení možností (zajištění prostředí, nabídku zdravotně-sociálních služeb, činností spočívajících v náviku dovedností pro zvládání péče o pečovaného, podporu sladění pracovního života s péčí o nemocného; podporu sladění rodinného a osobního života s péčí atd.);
- podporu v orientaci a rozhodování při volbě typu sociální služby (např.: pečovatelská služba, odlehčovací služba, osobní asistence, poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek, lůžkový hospic, mobilní specializovaná paliativní péče atd.);
- radu, pomoc a podporu v oblastech svéprávnosti, opatrovnictví, uspořádání osobních záležitostí za života, podporu v komunikaci s úřady, institucemi, předání informace o možnostech dříve vyslovených přáních, možnostech dárčovství atp.
- pomoc a podporu při zprostředkování odborné psychologické, psychiatrické nebo duchovní péče;
- podporu se zprostředkováním potřebných návazných veřejných služeb např. právní pomoc, pohřebnictví, nebo radu a podporu ve vyřizování věcí pozůstalostních;
- radu, pomoc a podporu pro pozůstalé, základní psychosociální podporu, akceptaci truchlení, pomoc se zajištěním potřebných náležitostí a uspořádání potřebných záležitostí po úmrtí blízké osoby, pomoc s vyřizováním úředních náležitostí.